

Pro Silva beheer en monitoring

De voorjaarsexcursie stond in het teken van Woodstockgegevens en de bruikbaarheid daarvan voor Pro Silva beheer. Woodstock is een inventarisatiemethode die nuttige informatie geeft over zowel natuur als productie. De interpretatie van de gegevens levert interessante discussies op, waarvan zowel aankomende als doorgewinterde beheerders veel kunnen leren.

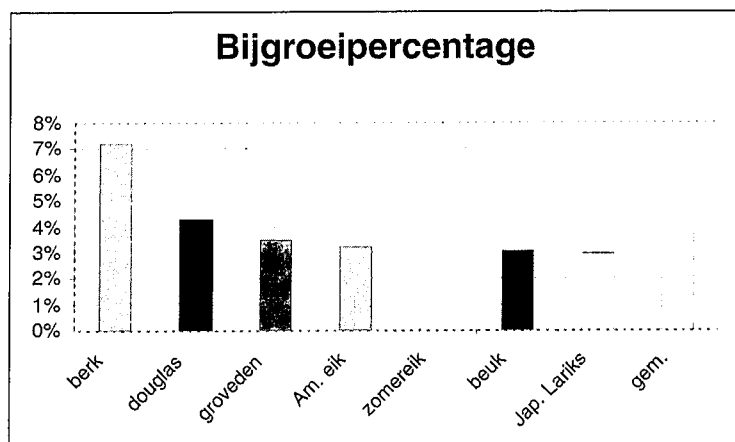
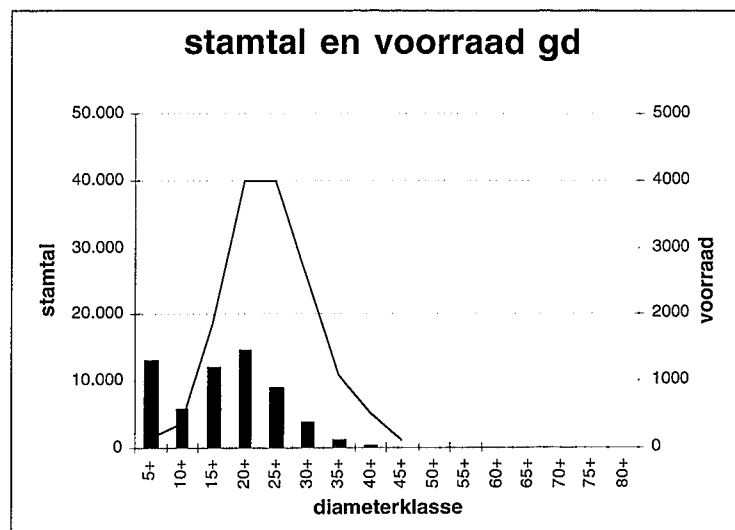
De excursie vond plaats op 14, 15 en 16 mei op het landgoed Groote Slink/Bunthorst. Dit landgoed is gelegen in de Peel en is in beheer bij Stichting het Brabants Landschap. Op het landgoed is Stichting Bronlaak gevestigd. Dit is een antroposofische instelling voor geestelijke gehandicapten. Het landgoed is ca. 770 ha groot, waarvan 352 ha bos. De bodem is betrekkelijk arm (veldpodzol gt VI en VII) wat blijkt uit een maximale boomhoogte van ca. 22 m.

Opzet

De excursie begon voor de verandering niet buiten maar binnen. De excursieleiders gaven een korte toelichting over de Woodstock-inventarisatie zoals uitgevoerd door Buiting Bosontwikkeling en STARO. Er werd een hand-out rondgedeed met een samenvatting van de belangrijkste resultaten. De deelnemers moesten zich vervolgens een beeld vormen over het soort bos en hoe het functioneert wat betreft natuur en productiekwaliteit. Na een korte wandeling over het landgoed werden een drietal opstanden gezamenlijk besproken. De deelnemers verdeelden zich

over twee groepen, waarbij de ene helft de natuur en de andere de productiekwaliteiten geanalyseerd heeft. Deze beoordeling is daarbij gespiegeld aan de Woodstockgegevens van het gehele object. De beide groepen rapporteerden vervolgens aan elkaar waarbij zoveel mogelijk de vertaalslag naar Pro Silva beheer is gemaakt. Beide groepen bleken opvallend genoeg tot vergelijkbare beheersuggesties te komen.

Het eerste object was een grove dennenopstand uit 1914 met daaronder een dichte berkenverjonging (ca. 4 m hoog). Recent was een onderetage van douglas omgezaagd. De discussie ging over de definitie van menging en de toekomstige productiepotenties. De opstand is volgens de Woodstockmethode ongemengd (grondvlak), terwijl deze in Programma Beheer wel tot gemengd bos wordt gerekend (kroonprojectie). De deelnemers wisselden

14 mei, excursieobject 1: discussie in groepjes in het bos [foto: Ido Borkent]

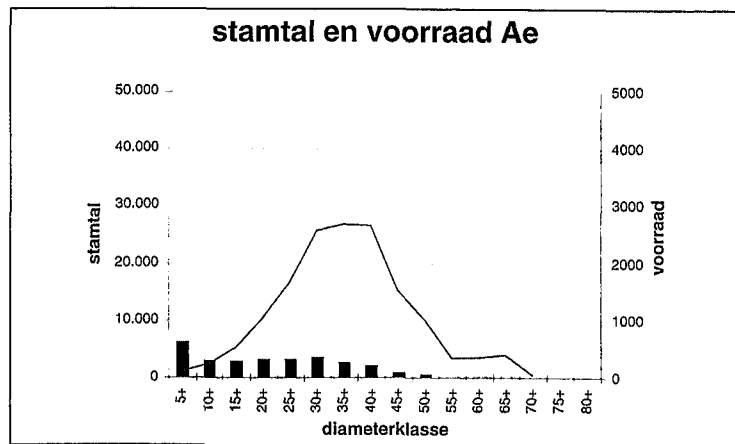
douglasopstand uit 1963 met restanten van coulissen van groveden. De douglas is zwaar be-takt en oogt volgens sommige deelnemers weinig vitaal. Men is van mening dat het aandeel douglas in het gehele object invloed heeft op je beheerkeuzes. In het kader van productie maakt het bijvoorbeeld uit of 2 of 20 % van je boswachterij uit dit type bos bestaat. Hetzelfde geldt overigens voor de natuur.

De bijgroei van de douglas werd zeer verschillend ingeschat. De Woodstockgegevens geven hierover meer inzicht, hoewel weer voor het gehele object. Het rendement van de douglas is hoger dan dat van groveden, echter het verschil is beperkt. Bij diameter-klasse 25-30 cm is dat 4,4 % ver-sus 3,0%.

Bosbouwers willen deze gege-vens graag omrekenen naar hec-tares. Daar is Woodstock echter minder geschikt voor. Het gaat immers niet om een opstandsge-wijze inventarisatie. Kantekening daarbij is dat veel bosbouwers gegevens per hectare meer ba-seren op algemene opbrengstta-belcijfers dan op concrete metin-gen. We moeten dus andere

van gedachte over de produc-tiepotenties van de berkenver-jonging en de continuïteit van grove den en eik in dit object. Vervolgens is de verjongings-voortgang van berk, grove den en zomereik voor het gehele landgoed bekeken aan de hand van de stamtaal-diameterverdelin-gen. Uit deze analyse blijkt dat eik maar ook de grove den zich weinig verjongen, ondanks enkele grootschalige aanplanten in de afgelopen jaren.

Het tweede object betrof een

referenties gaan gebruiken, zoals rendement i.p.v. bijgroei per hectare. Tijdens de excursie was dat een hele omschakeling.

Het derde en laatste object betrof een menging van Amerikaanse eik, douglas, wat grove den en zomereik. Berk ontbreekt substantieel in zowel de kroonlaag als de verjonging. De deelnemers discussieerden over de bijdrage van de Amerikaanse eik aan zowel natuur als productie. De Amerikaanse eik heeft een matige bijgroei, maar kan als volwassen boom voor holenbroeders en vleermuizen belangrijk zijn.

In de menging douglas met Amerikaanse eik domineert de eik. De douglas zorgt wel weer voor een goede stamvorm van de Amerikaanse eik. Waar groepen

Amerikaanse eik staan, zijn de stammen juist meer vertakt. De verjonging van de Amerikaanse eik komt vooral geconcentreerd voor onder volwassen Amerikaanse eiken. Massale uitzaai van de Amerikaanse eik blijkt zowel in dit object als uit de Woodstockgegevens niet aanwezig. De deelnemers zijn van mening dat het versterken van de natuur niet eenvoudig is als je het bos gemengd wilt houden. De productiepotenties voor de langere termijn nemen met name toe door groepsgewijs douglasverjonging te stimuleren. Diverse deelnemers vinden in een dergelijk complexe opstand toekomstbomen een goed hulpmiddel om keuzes te maken. Amerikaanse eiken zijn bijvoorbeeld deels als toekomstboom vrij te stellen, elders juist te ringen voor de natuur.

Conclusies

De excursie is afgesloten met een plenaire beschouwing. Gezamenlijk conclusie is dat het lezen van Woodstockgegevens andere vaardigheden vergt dan bij het vlaktegewijze beheer. Dit aspect verdient binnen de komende tijd meer aandacht. Woodstockgegevens zijn daarnaast slechts gedeeltelijk te vertalen naar directe maatregelen, zoals een blesinstructie. De gegevens zijn wel weer nuttig voor afwegingen op bedrijfsniveau, zoals bij het opstellen van een beheervisie. Woodstock is ten slotte zeer geschikt als monitoringsinstrument: je kunt bij herhaling objectief vaststellen of het beheer tot de gewenste resultaten leidt.